

Biztonsági adatlap 1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

* 1. SZAKASZ: Az anyag/keverék és a vállalat/vállalkozás azonosítása

· 1.1 Termékazonosító

· **Kereskedelmi megnevezés:** Viaszpolírozó rózsaszínű

· **Cikkszám:** H00500.0115

· **1.2 Az anyag vagy keverék megfelelő azonosított felhasználásai, illetve ellenjavallt felhasználásai**
További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.

· **Anyag/készítmény használata** Polírozószer

· 1.3 A biztonsági adatlap szállítójának adatai

· **Gyártó/szállító:**

Max Lehner AG
Stallikonstr. 71
CH-8903 Birmensdorf (ZH)
Tel.: +41/44 737 30 75 Fax: +41/44 737 03 20
E-Mail: info@maxolen.ch

Importer: Maxolen Maxima Kft.

Papp László
Szabadság út 50/A
H-2040 Budaörs
Tel.: +36 (70) 606 9501
info@maxolen.hu
www.maxolen.hu

· **Információt nyújtó terület:**

Labor Maxolen:
Tel.: +41 44 739 80 13, Mail: labor@maxolen.ch

· **1.4 Sürgősségi telefonszám:**

magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ)
címe: 1096 Budapest, Nagyvárad tér 2
éjjel-nappal hívható telefonszáma: 06 80 20 1199

Maxolen Maxima Kft.
Papp László
Szabadság út 50/A
H-2040 Budaörs
Tel.: +36 (70) 606 9501
info@maxolen.hu
www.maxolen.hu

* 2. SZAKASZ: A veszély azonosítása

· 2.1 Az anyag vagy keverék osztályozása

· **Az 1272/2008/EK rendelet szerinti osztályozás**

A termék a CLP-rendelet (Anyagok és Keverékek Osztályozásáról, Címkéséről és Csomagolásáról szóló rendelet) szerint nincs osztályozva.

· 2.2 Címkézési elemek

· **Az 1272/2008/EK rendelet szerinti címkézés** Érvénytelen

· **Veszélyt jelző piktogramok** Érvénytelen

· **Figyelmeztetés** Érvénytelen

· **Figyelmeztető mondatok** Érvénytelen

· **Pótlólagos adatok:**

EUH208 metil-izotiazolinon-t tartalmaz. Allergiás reakciót válthat ki.

EUH210 Kérésre biztonsági adatlap kapható.

· **2.3 Egyéb veszélyek "S" mondatok:** lásd a 15. pontot

· **A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei** Nem alkalmazható

· **PBT:** Nem alkalmazható

(folytatás a 2. oldalon)

Biztonsági adatlap

1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás az 1. oldalról)

· **vPvB:** Nem alkalmazható

* 3. SZAKASZ: Összetétel/összetevőkre vonatkozó információk

- **3.2 Keverékek**
- **Leírás:** Az alábbi anyagokból álló, veszélytelen adalékokat tartalmazó keverék.

· **Veszélyes alkotórészek:**

CAS-számmal törtéző megjelöléssel

CAS: 64742-48-9

Benzin (nyersolaj), hidrogénezett nehéz

 Asp. Tox. 1, H304, EUH066

<50%

EK-szám: 918-481-9

* 4. SZAKASZ: Elsősegély-nyújtási intézkedések

- **4.1 Az elsősegély-nyújtási intézkedések ismertetése**
- **Belélegzés után:** Gondoskodjunk friss levegőről; panaszok esetén keressük fel az orvost.
- **Bőrrel való érintkezés után:** Általában a termék nem ingerli a bőrt.
- **A szemmel való érintkezés után:**
A szemet folyó víz alatt néhány percen át öblítsük le, miközben a szemhéjat nyitva tartjuk.
- **Lenyelés után:**
Hátánfekvő beteget, ha hány, fordítsuk oldalára.
Értesítsük az orvost; ne adjunk tejet vagy nagy zsírtartalmú olajat.
- **4.2 A legfontosabb – akut és késleltetett – tünetek és hatások**
További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **4.3 A szükséges azonnali orvosi ellátás és különleges ellátás jelzése**
Lenyelés esetén alkalmazzunk gyomormosást, aktív szén beadása mellett.

* 5. SZAKASZ: Tűzvédelmi intézkedések

- **5.1 Oltóanyag**
- **Megfelelő tűzoltószerek:**
CO₂, poroltó vagy vízszugár. A nagyobb tüzekeket vízszugárral vagy alkoholnak ellenálló porral oltjuk.
- **5.2 Az anyagból vagy a keverékből származó különleges veszélyek**
További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **5.3 Tűzoltóknak szóló javaslat**
- **Különleges védőfelszerelés:** Különleges intézkedések nem szükségesek.

* 6. SZAKASZ: Intézkedések véletlenszerű expozíciónál

- **6.1 Személyi óvintézkedések, egyéni védőeszközök és vészhelyzeti eljárások** Nem szükséges.
- **6.2 Környezetvédelmi óvintézkedések:**
Ne engedjük bele a csatornába, vagy a környezeti vizekbe.
A környezeti vizekbe vagy csatornába való behatolás esetén értesítsük az illetékes hatóságokat.
Hígítsuk fel sok vízzel.
Ne hagyjuk bekerülni a csatornába/felszíni vizekbe/talajvízbe.
- **6.3 A területi elhatárolás és a szennyezésmentesítés módszerei és anyagai:**
Folyadékot megkötő anyaggal (homok, kovaföld, savmegkötő anyag, univerzális megkötő anyag) itassuk fel.
- **6.4 Hivatkozás más szakaszokra**
Veszélyes anyagok nem szabadulnak fel.
A biztonságos kezeléshez lásd a 7. Fejezetben közölt információkat.
A személyes védőfelszereléshez lásd a 8. Fejezetben közölt információkat.
Az eltávolítással kapcsolatban lásd a 13. Fejezetben közölt információkat.

— HU —

(folytatás a 3. oldalon)

Biztonsági adatlap

1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás a 2. oldalról)

* 7. SZAKASZ: Kezelés és tárolás

- **7.1 A biztonságos kezelésre irányuló óvintézkedések** Porképződés esetén gondoskodjunk elszívásról.
- **Tűz- és robbanásvédelmi információk:** Különleges intézkedés nem szükséges.
- **7.2 A biztonságos tárolás feltételei, az esetleges összeférhetlenséggel együtt**
- **Raktározás:**
- **A raktárhelyiségekkel és tartályokkal szemben támasztott követelmény:** Nincsenek különleges követelmények.
- **Együttes tárolással kapcsolatos információk:** Nem szükséges.
- **További adatok a raktározási körülményekkel kapcsolatban:** Nincs.
- **7.3 Meghatározott végfelhasználás (végfelhasználások)** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.

* 8. SZAKASZ: Az expozíció ellenőrzése/egyéni védelem

- **8.1 Ellenőrzési paraméterek**
- **Alkotórészek munkahelyre vonatkoztatott, felügyelet tárgyát képező határértékekkel:**
A termék nem tartalmaz olyan releváns anyagmennyiségeket, amelyek munkahelyre vonatkoztatott, ellenőrizendő határértékekkel rendelkeznek.
- **Pótlólagos információk:** A létrehozásnál érvényes listák képezték a kiindulópontot.
- **8.2 Az expozíció ellenőrzése**
- **Megfelelő műszaki ellenőrzés** További adatok nincsenek; lásd 7. pontot.
- **Egyéni óvintézkedések, például egyéni védőeszközök**
- **Általános védekezési és higiéniai intézkedések:** Munkahelyi szünetek előtt és a munka befejezésekor mossunk kezet.
- **A légutak védelme** Nem szükséges.
- **Kézvédelem:**
Védőkesztyű vagy kézvédő krém.
Oldószerrel szemben ellenálló kesztyű.
Csak CE jelöléssel ellátott, III. kategóriájú vegyszer-védőkesztyűt szabad hordani.
A kesztyű anyagának át nem eresztő képességűnek és a termékkel/anyaggal/készítménnyel szemben ellenállónak kell lennie.
Megfelelő vizsgálatok hiányában a termékre/készítményre/vegyszerkeverékre nem lehet alkalmas kesztyűanyagot javasolni.
A kesztyű anyagának kiválasztása az áttörési idő, permeációs sebesség és a bomlás figyelembevételével történik.
- **Kesztyűanyag**
A vízben oldhatatlan anyag/termék/készítmény használata előtt vízzeloldékony bőrvédő szert (zsírmentes rétegeképzőt vagy olaj/víz-emulziót) használjunk. Mivel a termék több anyagból összeállított készítményt jelent, a kesztyű anyagának tartóssága előre nem számítható ki, ezért a használat előtt ezt ellenőrizni kell.
- **Áthatolási idő a kesztyűanyagon**
A pontos behatolási időt a kesztyű gyártójától kell megkérdezni és azt be is kell tartani.
Az EN 16523-1:2015 rész szerint meghatározott behatolási időket nem a gyakorlatnak megfelelő feltételek között mérik. Ezért javasoljuk, hogy a maximális hordási idő a behatolási idő 50 %-ának megfelelő legyen.
- **A következő anyagokból készült kesztyűk használatra alkalmatlanok:** PVA kesztyű.
- **Szem-/arcvédelem** Áttöltéskor védőszemüveg alkalmazása ajánlatos.

* 9. SZAKASZ: Fizikai és kémiai tulajdonságok

- **9.1 Az alapvető fizikai és kémiai tulajdonságokra vonatkozó információk**
- **Általános adatok**
- **Halmazállapot** Folyékony
- **Szín:** rózsaszínű
- **Szag:** jellegzetes
- **Szagküszöbérték:** Nincs meghatározva.
- **Olvadáspont/fagyáspont:** nem meghatározható

(folytatás a 4. oldalon)

Biztonsági adatlap
1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás a 3. oldalról)

· Forráspont vagy kezdő forráspont és forrásponttartomány	100 °C (7732-18-5 water, distilled, conductivity or of similar purity)
· Tűzvesélyesség	Nem alkalmazható
· Felső és alsó robbanási határértékek	
· Alsó:	0,6 Vol % (64742-48-9 Benzin (nyersolaj), hidrogénezett nehéz)
· Felső:	6 Vol % (64742-48-9 Benzin (nyersolaj), hidrogénezett nehéz)
· Lobbanáspont:	61 °C (64742-48-9 Benzin (nyersolaj), hidrogénezett nehéz)
· Gyulladás hőmérséklet:	>200 °C (64742-48-9 Benzin (nyersolaj), hidrogénezett nehéz)
· Bomlási hőmérséklet:	Nincs meghatározva.
· pH 20 °C-nál	7,0-8,0
· Viszkozitás:	
· Kinematikus viszkozitás	Nincs meghatározva.
· dinamikai 20 °C-nál:	2.500 mPas
· Oldhatóság	
· Víz:	Teljes mértékben keverhető.
· N-oktanol/víz megoszlási hányados (log érték)	Nincs meghatározva.
· Gőznyomás 20 °C-nál:	23 hPa (7732-18-5 water, distilled, conductivity or of similar purity)
· Sűrűség és/vagy relatív sűrűség	
· Sűrűség 20 °C-nál:	0,95 g/cm ³
· Relatív sűrűség	Nincs meghatározva.
· Gőzsűrűség	Nincs meghatározva.
· 9.2 Egyéb információk	
· Külső jellemzők:	
· Forma:	Sűrűn folyó
· Az egészség- és környezetvédelemre, valamint a biztonságra vonatkozó fontos adatok	
· Öngyulladás hőmérséklet:	Nincs meghatározva.
· Robbanásvesélyesség:	Az anyag nem jelent robbanásveszélyt.
· Oldószer szétválasztási vizsgálat:	
· Szerves oldószerek:	26,6 %
· VOC (EC)	252,6 g/l
· VOCV (CH):	26,59 %
· Szilárdanyag tartalom:	15,1 %
· Állapotváltozás	
· Párolgási arány	Nincs meghatározva.
· Fizikai veszélyességi osztályokra vonatkozó információk	
· Robbanóanyagok	Érvénytelen
· Tűzvesélyes gázok	Érvénytelen
· Aeroszolok	Érvénytelen
· Oxidáló gázok	Érvénytelen
· Nyomás alatt lévő gázok	Érvénytelen
· Tűzvesélyes folyadékok	Érvénytelen
· Tűzvesélyes szilárd anyagok	Érvénytelen
· Önreaktív anyagok és keverékek	Érvénytelen
· Öngyulladás folyadékok	Érvénytelen
· Öngyulladás szilárd anyagok	Érvénytelen
· Önmelegedő anyagok és keverékek	Érvénytelen
· Vízzel érintkezve tűzvesélyes gázokat kibocsátó anyagok és keverékek	Érvénytelen
· Oxidáló folyadékok	Érvénytelen
· Oxidáló szilárd anyagok	Érvénytelen

(folytatás az 5. oldalon)

Biztonsági adatlap

1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás a 4. oldalról)

· Szerves peroxidok	Érvénytelen
· Fémekre korrozív hatású anyagok	Érvénytelen
· Deszenzibilizált robbanóanyagok	Érvénytelen

* 10. SZAKASZ: Stabilitás és reakciókészség

- **10.1 Reakciókészség** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **10.2 Kémiai stabilitás**
- **Termikus bomlás/kerülendő feltételek:** Rendeltetésszerű használat esetén nincs bomlás.
- **10.3 A veszélyes reakciók lehetősége** Veszélyes reakciók nem ismeretesek.
- **10.4 Kerülendő körülmények** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **10.5 Nem összeférhető anyagok:** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **10.6 Veszélyes bomlástermékek:** Veszélyes bomlástermékek nem ismeretesek.

* 11. SZAKASZ: Toxikológiai információk

- **11.1 Az 1272/2008/EK rendeletben meghatározott, veszélyességi osztályokra vonatkozó információk**
- **Akut toxicitás** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.

· **Besorolás releváns LD/LC50-értékek:****64742-48-9 Benzín (nyersolaj), hidrogénezett nehéz**

Szájon át	LD50	>5.000 mg/kg (rat)
Bőrön át	LD50	>5.000 mg/kg (rat)
Belégzésnél	LC50/4 h	>4.951 mg/l (rat)

- **Bőrkorrózió/bőrirritáció** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Súlyos szemkárosodás/szemirritáció** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Légzőszervi vagy bőrszenzibilizáció** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Csírasejt-mutagenitás** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Rákkeltő hatás** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Reprodukciós toxicitás** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Egyetlen expozíció utáni célszervi toxicitás (STOT)**
A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Isméltető expozíció utáni célszervi toxicitás (STOT)**
A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **Aspirációs veszély** A rendelkezésre álló adatok alapján az osztályozás kritériumai nem teljesülnek.
- **11.2 Egyéb veszélyekkel kapcsolatos információ**

· **Endokrin károsító tulajdonságok**

egyik alkotóanyag sincs listázva

* 12. SZAKASZ: Ökológiai információk

- **12.1 Toxicitás**
- **Akvatikus toxicitás:** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **12.2 Perzisztencia és lebonthatóság** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **12.3 Bioakkumulációs képesség** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **12.4 A talajban való mobilitás** További lényeges információk nem állnak rendelkezésre.
- **12.5 A PBT- és a vPvB-értékelés eredményei**
- **PBT:** Nem alkalmazható
- **vPvB:** Nem alkalmazható
- **12.6 Endokrin károsító tulajdonságok**
Az endokrin rendszert károsító tulajdonságokkal kapcsolatban lásd a 11. szakaszt.

(folytatás a 6. oldalon)

Biztonsági adatlap
1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás az 5. oldalról)

- **12.7 Egyéb káros hatások**
- **További ökológiai információk:**
- **Általános információk:**
1 (D) (Saját besorolás) Vízveszélyeztetési osztály: a vizeket enyhén veszélyezteti.
A termék környezetkárosító anyagokat tartalmaz.
Hígítatlan állapotban, illetve nagyobb mennyiségekben ne engedjük bele a talajvízbe, a környezeti vizekbe, vagy a csatornahálózatba.

*** 13. SZAKASZ: Ártalmatlanítási szempontok**

- **13.1 Hulladékkezelési módszerek**
- **Ajánlás:** Nem keverhető hozzá a háztartási hulladékhoz. Ne engedjük bele a csatornahálózatba.
- **A hulladékkulcs száma:**
55402
CH-Code: 1710 Werkattschlämme mit Kohlenwasserstoffen

· Európai Hulladék Katalógus

12 00 00	FÉMEK ÉS MŰANYAGOK ALAKÍTÁSÁBÓL, FIZIKAI ÉS MECHANIKAI FELÜLETKEZELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ HULLADÉK
12 01 00	fémek és műanyagok alakításából, fizikai és mechanikai felületkezeléséből származó hulladék
12 01 14*	veszélyes anyagokat tartalmazó, gépi megmunkálás során keletkező iszap

- **Tisztítatlan csomagolások:**
- **Ajánlás:** A nem tisztítható csomagolóanyagok kezelése azonos az anyag kezelésével.
- **Ajánlott tisztítószer:** Víz, adott esetben tisztítószerekkel együtt.

*** 14. SZAKASZ: Szállításra vonatkozó információk**

· 14.1 UN-szám vagy azonosító szám	
· ADR, ADN, IMDG, IATA	Érvénytelen
· 14.2 Az ENSZ szerinti megfelelő szállítási megnevezés	
· ADR, ADN, IMDG, IATA	Érvénytelen
· 14.3 Szállítási veszélyességi osztály(ok)	
· ADR, ADN, IMDG, IATA	
· osztály	Érvénytelen
· 14.4 Csomagolási csoport	
· ADR, IMDG, IATA	Érvénytelen
· 14.5 Környezeti veszélyek:	
· Marine pollutant:	Nem
· 14.6 A felhasználót érintő különleges óvintézkedések	Nem alkalmazható
· 14.7 Az IMO-szabályok szerinti tengeri ömlesztett szállítás	Nem alkalmazható
· UN "Model Regulation":	Érvénytelen

*** 15. SZAKASZ: Szabályozással kapcsolatos információk**

- **15.1 Az adott anyaggal vagy keverékkel kapcsolatos biztonsági, egészségügyi és környezetvédelmi előírások/jogszabályok**
- **Az 1272/2008/EK rendelet szerinti címkézés** Érvénytelen
- **Veszélyt jelző piktogramok** Érvénytelen
- **Figyelmeztetés** Érvénytelen

(folytatás a 7. oldalon)

Biztonsági adatlap

1907/2006/EK, 31. cikk szerint

A nyomtatás kelte 26.11.2022

Verziószám 182 (helyettesíti a verziót 181)

Felülvizsgálat 26.11.2022

Kereskedelmi megnevezés: Viaszpolírozó rózsaszínű

(folytatás a 6. oldalról)

- **Figyelmeztető mondatok** Érvénytelen

- **Irányelv** 2012/18/EU

- **Megnevezett veszélyes anyagok - I. MELLÉKLET** egyik alkotóanyag sincs listázva

- **2011/65/EU Irányelve egyes veszélyes anyagok elektromos és elektronikus berendezésekben való alkalmazásának korlátozásáról - II. Melléklet**

egyik alkotóanyag sincs listázva

- **(EU) 2019/1148 RENDELETE**

- **I. Melléklet - KORLÁTOZOTT ROBBANÓANYAG-PREKURZOROK (Felső határérték az 5. cikk (3) bekezdése szerinti engedélyezés alkalmazásában)**

egyik alkotóanyag sincs listázva

- **II. Melléklet - BEJELENTENDŐ ROBBANÓANYAG-PREKURZOROK**

egyik alkotóanyag sincs listázva

- **273/2004/EK rendelete a kábítószer-prekurzorokról**

egyik alkotóanyag sincs listázva

- **111/2005/EK rendelete a kábítószer-prekurzoroknak a Közösség és harmadik országok közötti kereskedelme nyomon követésére vonatkozó szabályok megállapításáról**

egyik alkotóanyag sincs listázva

- **Országos előírások:**

- **Levegővel kapcsolatos műszaki utasítás:**

Osztály	Százalékos részarány
NK	25-<50

- **Vízveszélyeztetési osztály:** WGK 1 (Saját besorolás) : a vizeket enyhén veszélyezteti.

- **15.2 Kémiai biztonsági értékelés:** A kémiai biztonsági értékelést nem végezték.

* 16. SZAKASZ: Egyéb információk

Az adatok jelenlegi ismeretinkre támaszkodnak, azonban nem jelentik a termék tulajdonságainak garanciáját és nem alapoznak meg szerződéses jogviszonyt.

- **Lényeges mondatok**

H304 Lenyelve és a légutakba kerülve halálos lehet.

EUH066 Ismétlődő expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja.

- **Korábbi változat dátuma:** 23.11.2022

- **Korábbi változat száma:** 181

- **Rövidítések és mozaikszavak:**

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

DOT: US Department of Transportation

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

VOCV: Lenkungsabgabe auf flüchtigen organischen Verbindungen, Schweiz (Swiss Ordinance on volatile organic compounds)

VOC: Volatile Organic Compounds (USA, EU)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Asp. Tox. 1: Aspirációs veszély – 1. kategória

- *** Az adatok az előző verzióhoz képest megváltoztak**